

۱) ابن‌سینا شُروری همچون سیل و زلزله و پژمردگی گیاهان را در عالم طبیعت چگونه تحلیل می‌کند؟

۲) سهروردی اصطلاح «حکیم متأله» را برای چه کسانی به کار می‌برد؟

۳) جای خالی را با کلمه‌ی مناسب کامل کنید:  
شیخ اشراق به جای مفهوم «وجود» از مفهوم «.....» در فرهنگ فلسفی خود استفاده کرده است.

۴) با توجه به آیه شریفه «إِنَّمَا يَخْشَى اللَّهَ مِنْ عِبَادِهِ الْعُلَمَاءُ»، توضیح دهید که به نظر ابن‌سینا، چگونه طبیعت‌شناسی می‌تواند دانشمند و محقق را به خشوع و خشیت در پیشگاه حق تعالی برساند؟

۵) از نظر سهروردی، عالمی که آمیخته به نور و ظلمت است چه نام دارد؟  
(۱) مغرب وسطی (۲) مغرب کامل

۶ جغرافیای عرفانی در فلسفه اشراق «سهروردی» چگونه است؟ توضیح دهید.

۷ از نظر ابن سینا تأمل در رابطه طبیعت با ماوراء طبیعت و خدا چه تأثیری بر فرد دانشمند و محقق دارد؟

۸ «فارابی و ابن سینا» به ترتیب مربوط به کدام دوره از تاریخ فلسفه اسلامی هستند؟

۹ در جغرافیای عرفانی مکتب اشراق، مقصود از «مغرب کامل» و «مغرب وسطی» چیست؟

۱۰ هریک از موضوعات زیر در کدام کتاب ابن سینا مطرح شده است؟  
الف) آخرین دیدگاه‌های ابن سینا در حکمت  
ب) فرهنگ‌نامه پزشکی

۱۱ جای خالی را با کلمه مناسب کامل کنید  
شیخ اشراق، خالص هستی را نور محض می‌داند و او را ..... می‌نامد.

اصطلاحات زیر را از نظر شهروندی تعریف کنید: ۱۲

(ب) حکیم متآله

(الف) مشرق جهان

تعریف «مدینه فاضله» از نظر فارابی چیست؟ مهم‌ترین تفاوت آن با «مدینه جاهله» را بنویسید. ۱۳

از نظر ابن‌سینا علت نام‌گذاری عالم ماده، به «عالم طبیعت» چیست؟ ۱۴

تعریف «طبیعت» از نظر ابن‌سینا چیست؟ ۱۵

با توجه به فلسفه‌ی شهروندی به سؤال‌های زیر پاسخ دهید. ۱۶  
(الف) نام عالم ماده یا جهان تاریکی در جغرافیای عرفانی او چیست؟  
(ب) تعبیری که برای خداوند به کار برده است، چه می‌باشد؟  
(ج) کسی که هم در صور برهانی و هم در عرفان سرآمد است، چه نام دارد؟

ابن‌سینا چگونه وجود شرّ و بدی را در عالم هستی تبیین می‌کند؟ به اختصار بنویسید. ۱۷

۱۸) با توجه به نظر ابن‌سینا درباره‌ی طبیعت، به دو سؤال زیر پاسخ دهید.

الف) تعریف طبیعت:

ب) علت نامگذاری آن:

۱۹) به نظر ابن‌سینا، چه چیزی باعث ایجاد خشوع و خشیت در نهاد دانشمند در برابر حق می‌شود؟

۲۰) فیلسوف اشراقی، آن چه را با استدلال به دست آورده است با ..... درمی‌یابد.

- ۱ از نظر ابن‌سینا، شُرور در عالم طبیعت در یک نظام کلی جهانی تأثیر مثبت دارند و به کمال نهایی طبیعت کمک می‌کنند به همین جهت با نگاه کردن به بخش کوچکی از جهان طبیعت نمی‌توان درباره آن داوری کلی کرد. (ص ۸۱)
- ۲ کسانی که هم در صور برهانی به کمال رسیده‌اند - هم به اشراق و عرفان دست یافته‌اند. (ص ۸۵)
- ۳ نور (ص ۸۴)
- ۴ از نظر ابن‌سینا، تأمل در رابطه طبیعت با ماوراءطبیعت و خدا در کنار تحقیق در روابط میان پدیده‌ها دانشمند و محقق را از ظاهر پدیده‌ها عبور می‌دهد و به باطن آن‌ها می‌رساند. (ص ۸۱)
- ۵ گزینه ۱ پاسخ صحیح است.
- ۶ در جغرافیای عرفانی سهروردی مشرق جهان، نور محض یا محل فرشتگان مقرب است که به دلیل تجرد از ماده برای موجودات خالی قابل مشاهده نیست. مغرب کامل نیز جهان تاریکی یا عالم ماده است که بهره‌ای از نور ندارد. در میان مشرق محض و مغرب کامل مغرب وسطی قرار دارد که در آن نور و ظلمت به هم آمیخته است. (ص ۸۴)
- ۷ از نظر ابن‌سینا تأمل در رابطه طبیعت با ماوراء طبیعت و خدا، دانشمند و محقق را از ظاهر پدیده‌ها عبور می‌دهد و به باطن آن‌ها می‌رساند و آن‌ها را به خشوع و خشیت در برابر حق می‌رساند. (ص ۸۱)
- ۸ دوره متقدم - دوره میانی (ص ۸۷)
- ۹ از نظر سهروردی، مغرب کامل جهان تاریکی یا عالم ماده است که بهره‌ای از نور ندارد. مغرب وسطی در میان مشرق محض و مغرب کامل قرار دارد که در آن نور و ظلمت به هم آمیخته‌اند. (ص ۸۴)
- ۱۰ الف) اشارات و تنبیهات  
ب) قانون (ص ۸۰)
- ۱۱ نورالانوار (ص ۸۴)
- ۱۲ الف) مشرق جهان: نور محض یا محل فرشتگان مقرب است. (ص ۸۴)  
ب) حکیم متأله: کسانی که هم در صور برهانی و هم در اشراق و عرفان به کمال رسیده‌اند. (ص ۸۵)
- ۱۳ مدینه فاضله مدینه‌ای است که مردم آن به اموری مشغول هستند و به فضایی آراسته‌اند که مجموعه مدینه را به سوی سعادت می‌برد. مهم‌ترین تفاوت آن با مدینه جاهله در هدف آن‌ها است. (ص ۷۶ و ۷۷)
- ۱۴ بدان جهت است که اجزای این عالم هر کدام طبع و ذات خاصی دارند که منشأ حرکات و تغییرات اجزاء و افراد عالم طبیعت می‌باشد. خود این عالم نیز به عنوان یک کل طبع و ذاتی دارد که منشأ و مبدأ حرکات و تحولات آن است. (ص ۸۰ و ۸۱)
- ۱۵ طبیعت مرتبه‌ای از هستی است که رو به سوی مقصدی خاص دارد و این مقصد در ذات عالم طبیعت است. (و از آن جدایی‌ناپذیر است.) (ص ۸۰)
- ۱۶ الف: مغرب کامل (ص ۸۴)  
ب: نور الانوار (ص ۸۴)  
ج: حکیم متأله (ص ۸۵)

۱۷ از نظر ابن‌سینا آنچه ظاهراً شرّ و بدی به نظر می‌رسد، مانند خزان یا مرگ و غیره، همگی در یک نظم کلی جهانی تأثیر مثبت دارند و به کمال نهائی طبیعت کمک می‌کنند. (ص ۸۱)

۱۸ الف) مرتبه‌ای از هستی که رو به سوی مقصدی خاص دارد و این مقصد در ذات عالم طبیعت است.  
ب) علت نامگذاری این عالم به «طبیعت» بدان جهت است که اجزای این عالم، هر کدام طبع و ذات خاصی دارند و خود این عالم نیز به عنوان «کل»، طبع و ذاتی دارد که منشأ و مبدأ حرکات و تحولات آن است. (ص ۸۰ و ۸۱)

۱۹ از نظر ابن‌سینا، تأمل در رابطه‌ی طبیعت با ماوراء طبیعت و خدا در کنار تحقیق در روابط میان پدیده‌ها، دانشمند را از ظاهر پدیده‌ها عبور می‌دهد و به باطن آن‌ها می‌رساند و آن‌ها را به خشوع و خشیت در برابر حق وامی‌دارد. (ص ۸۱)

۲۰ فیلسوف اشراقی، آنچه را با استدلال به دست آورده است با شهود قلبی یا تجربیهی درونی درمی‌یابد.